

TÜRKİYE’DE YEREL BASININ GELİŞİMİNE KISA BİR BAKIŞ

Prof. Dr. Nâzım H. POLAT*

Sürelî yayınlarımız ve bu arada dergiciliğimiz hakkında çok net bilgiler ve çok sağlam istatistikî rakamlar verecek araştırmalardan henüz mahrumuz. İşin ilginç yanı, eski harfli sürelî yayınlarımız hakkındaki bilgilerimiz yakın geçmişteki sürelî yayınlar hakkında bildiklerimizden daha az fakat daha sağlamdır. Çünkü eski harfli basın artık tarih olmuştur. Latin harfli basın ise daima çoğalmakta, çeşitlenmektedir. Beş yıl evvel çıkarılmış bir derginin Ankara Millî Kütüphane kayıtlarına bile geçmediğine birçoğumuz şahit olmuşuzdur.

Yeni harfli sürelî yayınlar hakkındaki ilk kapsamlı ve resmî yayın, Matbuat Umum Müdürlüğü’nün 1940, 1942-1945 yıllarında yayımladığı “**Türkiye’de Çıkmakta Olan Gazete ve Mecmualar**” adlı kataloglardır. Bunu daha sonra aynı kurumun teksir usulü ile hazırladığı “**Türkiye’de Çıkan Gazete ve Dergiler Listesi**” (1951) takip eder. Bu konuda diğer önemli bir yayın da Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü’nün 1966-67, 1968-69, 1971, 1973, 1989, 1990, 1993 yıllarında yayımladığı “**Türkiye’de Gazeteler, Dergiler ve Basımeyleri**” adlı kataloglardır. Söz konusu yayınlardan hareketle Bilge R. Koyukan, Cumhuriyet yılları “Anadolu Basını Hakkında İstatistikî Gözlemler”de bulunmuştur¹. Biz de konunun daha önceki dönemini, eski harfli sürelî yayınların 1828-1928 arasındaki 100 yılını gözden geçireceğiz.

Konu, Türkçe yerel dergiler olunca, ilk soru daha konu başlığıyla başlar. Yerel dergi nedir? Teferruatı bir tarafa bırakarak, daha önceleri aynı kavram için “taşra dergileri” ibaresinin kullanıldığını belirtelim. O halde merkez dışındaki dergicilikten bahsediyoruz. Öyle ise yerel sürelî

* Niğde Üni. Fen-Ed. Fak. TDE Böl. NİĞDE nazimhpolat@hotmail.com

¹ Bilge R. KOYUKAN: “Anadolu Basını Hakkında İstatistikî Gözlemler”, **Kebikeç** der., sayı: 2, 1995, s.165-171.

yayının çağrıştırdığı malzeme, büyük sermaye grupları tarafından çıkarılıp memleketin her yanına dağıtılabilen yani genel dağıtıma giren yayınların dışındakilerdir. Bir başka dildeki yayınlar için merkez-taşra ayırımını yapmak Türkçe yayınlar hakkında yapılacak olandan daha kolaydır. Bu işlem Türkçe için yapılırken İstanbul'u ve başkent olduğundan sonra Ankara'yı dışarıda tutmamız gerekecektir. Halbuki Millî Mücadele heyecanı ile Ankara 1920-1923 arasında ikinci bir merkez olmuş ise de daha sonra İstanbul tekrar tek merkez haline gelmiştir. 1960'lı yıllardan itibaren Ankara'nın yeniden ikinci merkez haline yükseldiği gözlemlenmektedir. Halen Türk basın-yayını, İstanbul ve Ankara olmak üzere çift merkezlidir.

Taşrada çıkan süreli yayınlara toplu bir bakış sırasında dikkat çeken diğer bazı noktaları şöyle işaretleyebiliriz.

1828-1928 arasında yani 100 yıllık zaman diliminde, bugün sınırlarımız içindeki şehirlerde çıkmış yerel dergilerimizden kütüphanelerimize veya koruyucu ellere intikal edenlerin sayısını 543 olarak tesbit ediyoruz.

Öncelikle Türkçe yerel dergi ve gazetelerin önemli bir bölümünün bugünkü sınırlarımız dışında kalan yerlerde çıkarıldığına dikkat çekelim. Aslında ilk Türkçe süreli yayınıımız Vekayi-i Mısıryye (1828), çıktığı yıllar itibarıyla bir yerel yayın organıdır².

Osmanlı dönemi yerel dergiciliğinde hatırı sayılır bir yeri olan bugün sınırlarımız dışında kalmış bazı şehirler ve eski harfli Türkçe süreli yayın adetleri şöyledir: Selânik 37, Filibe 13, Üsküp 10, Hanya (Girit) 9, Bahçesaray 6, Bağdat 5, Köstence 5, Sofya 5 ve Saraybosna 4 adet³.

Bunlar yanında Yeni Osmanlılar ve Jön Türkler için Cenevre, Paris, Londra ve Kahire'nin de II: Meşrutiyete kadar, muhalefet yayıncılığı için önemli bir siper olduğu, çokça tekrarlanmış bilgilerdendir. Ancak bunlara artık, "yurtdışı Türkçe süreli yayınlar" sıfatını veriyoruz

² Türkiye'de Türkçe dışındaki süreli yayınların başlangıcının da bir taşra şehri (İzmir) olduğu yolundaki ifadelerde (bk. O. FIRAT: "*Türkiye'de Yerel Basının Gelişmesi Üzerine Notlar*", **Kebikeç**, sayı: 2, 1995, s.161) bilgi yanlışdır. Osmanlı Dönemi Türkçe dışı ilk süreli yayın, İstanbul'da 1790'da çıkan **Bulletin de Nouvel**'dir. İzmir'deki Fransızca Smyrneen ise tam 34 yıl sonra 1824'te yayımlanmıştır (bk.M. Orhan BAYRAK: **Türkiye'de Gazeteler ve Dergiler Sözlüğü**/1831-1993, Küll Yay., 1994, s. 170.

³ Hasan DUMAN: **İstanbul Kütüphaneleri Arap Harfli Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu**, İstanbul 1986, s.

Türkiye’de süreli yayınların en verimli yani parlamiento devirleri şöyle sıralanabilir:

1. Vilayet matbaalarının kuruluşu: 1864 yılında Tuna vilayeti için yapılan düzenlemede, bir vilayet matbaası kurulması ve valilik adına bir gazete (Tuna) çıkarılması karara bağlanmıştı. Bu örnekten hareketle H. 1282 / M. 1865-1866’dan itibaren başka vilayetlerde de resmî matbaalar kurulup gazete çıkarılmaya başlandı. Bunlardan Anadolu’dakilerin ilki, Erzurum’da çıkarılan Envâr-ı Şarkıye (1866) idi. XX. Yüzyılın başında sayısı 30’u bulan⁴ söz konusu vilayet matbaaları, başka matbaalar için örnek teşkil ettiği gibi, başka dergi ve gazeteler için de basımevi oldu. Bu matbaalarda 42 vilayet gazetesi çıkarılmıştır⁵.

2. II. Meşrutiyet’in ilanını (23 Temmuz 1908) takip eden üç yıl: II. Meşrutiyet’in ilanı; Türklüğün hayatında, İslamiyeti kabulden sonraki en önemli olaydır. Çok partili demokratik yönetim, basının birdenbire çeşitlenmesine vesile olur. Meşrutiyet ilanı resmîyet kazanın kazanmaz toplanan gazeteciler, bir fiilî durum yaratarak, gazetelerin sansürüne izin vermeme kararı aldılar. Böylece süreli yayın sayısında tam bir patlama yaşandı. Öyle ki kütüphanelerimize intikal edebilme şansına kavuşmuş süreli yayınlarımız üzerindeki araştırmalar, II. Meşrutiyet’in ilanını takip eden ilk yıl içinde (1908-1909) en az 353 dergi ve gazete çıktığını gösteriyor⁶. Bunlardan 65 tanesi, **bugün sınırlarımız içinde bulunan** taşra şehirlerimizde yayımlanmıştır (bk. EK.).

3. Millî Mücadele’den 1928’e kadar uzanan yıllar da yerel basın açısından hayli bereketli yıllardır. Millî Mücadele yıllarında yani 1919-1922 arasında Anadolu’da en az 141 süreli yayın organı çıkmıştır. Daha önceki tarihlerde basın hayatına girip Millî Mücadele yıllarında da yayınına devam edenler eklenince bu sayı 163’e ulaşır. Bunların hemen hepsi devam eden savaş ortamıyla ilgili haber ve yorumları paylaşmak amacıyla oldukları için daha ziyade günlük, haftada iki veya haftalık olarak yayımlanmışlardır⁷. Ama tamamına yakını fikir ağırlıklı

⁴ Uygur KOCABAŞOĞLU, Ali BİRİNCİ: “Osmanlı Vilayet Gazeteleri ve Matbaaları Üzerine Gözlemler”, **Kebikeç**, sayı: 2, 1995, s.110-111

⁵ Bk. Alpay KABACALI: **Cumhuriyet Öncesi ve Sonrası Matbaa ve Basın Sanayi**, Cem Ofset Yay., İstanbul, 1998, s. 90 (Bülent VARLIK: “Yerel Basının Öncüsü: Vilâyet Gazeteleri”, **Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi**, F.4, 15 Temmuz 1985’ten naklen).

⁶ Mehmet DOĞAN: “*Basın*”, **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, Dergâh Yay., İstanbul 1977, s.322.

⁷ Bu bilgi, Ekim 1920-Mayıs 1922 arasında Trabzon’da, Kafkas Sovyet Sosyalist Federatif Cumhuriyeti Enformasyon Ajansı’nın temsilcisi olarak çalışan K. YUST’un

olmalarıyla gazeteden çok dergiye yakın yayınlardır. 1924-1928 arasında, milî devlet kurmuş bir millet heyecanı ile dopdolu yayın bolluğu da dikkat çekicidir. Harf Devrimi'nin gelişiyle yeni duruma ayak uyduramayan dergi ve gazeteler birdenbire kapanır. Eski harflerden yeni harflere devreden süreli yayın organlarının tamamı, sadece 70'tir⁸. 1930-1943 arası, sadece yerel basın için değil genel basın için de Cumhuriyet'in en verimsiz yıllarıdır.

4. Yeniden çok partili siyâsî hayata geçişin başarıldığı 1946 sonrasının basın hayatını birdenbire canlandırdığı ve bu durumdan yerel dergiciliğin de nasibini aldığı bilinmektedir. Süreli yayın sayısındaki çoğalma, 1960'a kadar normal seyrinde devam eder.

5. 1960 yılı, bürokrasi destekli 27 Mayıs İhtilalinden dolayı, hem merkezî hem de yerel süreli yayın sayısında yeni bir sıçrayış tarihi olur.

6. Seçim arefelerinin de bilinen sebeplerle, özellikle taşra basını için en bereketli aylar olduğu muhakkaktır.

Bazı taşra dergileri merkez basınına etkilemek şöyle dursun, onlara önderlik ederek, sanat ve düşünce devrimi yapmışlardır. Türkçecilik çığır, Tanzimat sonrası aydınımızın en önemli meselesidir. Konunun ilk dillendirilişi İstanbul basınında olmakla birlikte, bunu kendisinin varlık sebebi haline getiren⁹, İzmir basınından **İzmir** (ilk sayı: 21 Mart 1293/2 Nisan 1877), **Hizmet** (ilk sayı: 13 Kasım 1886) ve **Âhenk** (ilk sayı: 21 Şubat 1895) gazeteleridir¹⁰.

Türkçenin istiklâli davasını daha sonra Üsküp'te **Yıldız** (28 Şubat 909-6 Mart 1910) omuzlamıştır. Bilindiği gibi bu fikrin tohumu; aydınımızın kabaran yüreğine II. Meşrutiyet sonrasında, Selanik'teki **Genç Kalemler**'le ekilmiştir. Buradaki Yeni Lisan hareketi daha sonra İstanbul'daki yayın organlarında da dile getirilmeye başlandı. Ayrıca taşra basınından İzmir'deki **Yeni Hayat**¹¹, Sivas'taki **Gençler Derneği**¹²

“Anatoliskaya Peçat = Anadolu Basını” (Tiflis, 1922) adlı eserine dayanıyor (bk. Orhan KOLOĞLU: **Türk Basını –Kuvâ-yı Milliye'den Günümüze**, Kültür Bak. Yay., Ankara 1993, s.48-49).

⁸ Bilge R. KOYUKAN: agm., s.165 (Uygur KOCABAŞOĞLU: “*Türkiye’de Basın*”, **Basın 80-84**, ÇGD Yay., Ankara 1984, s.39'a atfen)

⁹ Geniş bilgi için bk. Ömer Faruk HUYUGÜZEL: “*İzmir’de Türkçe Yazmak Çığır ve Necip Türkçü’nün Fikirleri*”, **Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları**, sayı: 1, İzmir 1982, s.107-133.

¹⁰ Bu yayın organlarının kimlik bilgileri için bk. Ö.Faruk HUYUGÜZEL: **1928’e Kadar İzmir’de Çıkış Türkçe Kitap ve Süreli Yayınlar Kataloğu**, Ege Üni. Yay., İzmir 1996, s.47, 52, -54.

¹¹ Yıldız ve Yeni Hayat’ın Türkçeciliği hakkında bk. Nâzım H. POLAT: “*II: Meşrutiyet*

gibi taşra dergileri Yeni Lisan davasına katılmışlardır. Bu hareketin başarı derecesini uzun uzadıya anlatmaya gerek yok. Sadece, çağdaş yazı dilimizin yolunu bu arayışın açtığını belirtelim.

Taşra basınının (özellikle dergiciliğin) gelişiminde sivil toplum örgütlerinin önemli payı vardır. Türk Ocağı ve onun yerine kurulan Halk Evleri ve bunlarla aynı paraleldeki bir meslek kuruluşu olan Muallimler Birliği, kültür hayatımıza önemli bir canlılık getiren dergiler yayımlamışlardır. Türk Ocağı tesbit edebildiğimiz kadarıyla taşrada eski harflerle şu 6 dergi yayımlamıştır: **Altın Yurt** (Adana), **Birlik** (Sivas), **Ocak** (Konya), **Türk Gençleri** (İzmir), **Türk Bahçesi** (Sinop), **Ana Türk Yurdu** (Giresun)¹³. Halkevleri 1932-1950 arasında, 65 adet dergi çıkarmıştır ki bunlardan sadece 6 tanesi İstanbul’a aittir¹⁴. Öğretmenlerin meslek birlikleri adına çıkarılan dergiler için bir sayı veremiyorum ama 1922-1930 arasında çoğu ilde böyle bir çalışma olduğunu söyleyebilirim.

Bildirimizi bir öneri, daha doğrusu bir dilekle bitirmek istiyoruz: Bilgisayar teknolojisi, hantal kurumsal yapı hastalığının yegane çaresidir. Artık bir derginin, gazetenin yayım aşamasında istenen ve memurun masasından çürüme sırasını beklemek üzere dehliz misali arşivlere devredilen evraktaki bilgiler, kendiliğinden istatistikî sonuçlar ifade edecek biçimde dijital ortama aktarılmalıdır.

Devri Kültür ve Edebiyat Hayatında Türkçü ve Türkçeci Yayın Organları”, **Yeni Türkiye Dergisi** –Osmanlı özel sayısı, nu. 33. Ankara Mayıs-Haziran 2002, s.272-273, 277.

¹² Tek sayı: 14 Mart 1914. Hakkında bk. Nâzım H. POLAT: “*Sivas Basınından Kısa Bir Sayfa: Gençler Derneği*”, **Kızılırmak** der., Sivas 1992, s.3-8.

¹³ Söz konusu dergiler üzerine danışmanlığında bir yüksek lisans tezi yapılmıştır: Ahmet BOZDOĞAN: **Türk Ocağı’nın Taşra Mecmuaları**, Cumhuriyet Üni. Sos. Bil. Ens., Sivas 1996.

¹⁴ Mahmut H. ŞAKİROĞLU: “*Halkevleri Dergileri ve Neşriyatı*”, **Kebikeç**, sayı: 3, 1996, s.133.

EK: Taşra Süreli Yayınları

*

(Bugünkü sınırlar dahilinde, İstanbul dışında çıkan eski harfli süreli yayınlar: yayın yerine göre)

Yayın Yeri	Yayın Adı	Yayın Tarihi
Adana	Mektep	1927-1928
Adana	Seyhan	1875-1909
Adana	Yeni Adana	1919-1927
Adana	Türk Sözü	1924-1931
Adana	Ferda	1919
Adana	Hayat	1922
Adana	Millî Mefkûre	1922
Adana	Altın Yurt	1923
Adana	Sayha	1925
Adana	Gölge	1926
Adana	Doktor Sesi	1927
Adana	Adana Mıntıkası Maarif Mecmuası	1928
Afyon	Son haber	1922-1928
Afyon	Haber	1923-1925
Afyon	Doktor Mecmuası	1920
Afyon	Memleket	1925
Afyon	Köylerde Nur	1926
Afyon	Afyonkarahisar'ında Nur	1928
Afyon	Nur (Afyonkarahisar'da Nur)	1928
Afyona	İkaz	1919-1923
Akçaabad	Güzel Puladhane	1928
Akhisar	Yeni Yol	1923-1925
Amasya	Taşdemir	1910
Amasya	Hakikat	1921
Amasya	Amasya'da Emel	1923

* Süresi günlük =normal, haftada 1 veya daha çok =italik, haftadan daha uzun =kalın/siyah dizilmiştir.

Amasya	Amasya	1926-1927
Ankara	Ankara	1870
Ankara	Türk Yurdu	1908-1925
Ankara	Sebilürreşat	1911- 1928
Ankara	İktisat Vekâleti Mecmuası	1913
Ankara	Türk İli	1913
Ankara	Sihhiyye Mecmuası	1913-1928
Ankara	Say	1918
Ankara	Köy Hocası	1918-1928
Ankara	Mefkûre	1919
Ankara	Anadolu Ajansı	1920
Ankara	Jandarma Mecmuası	1920
Ankara	Türk Hava Mecmuası	1920-1922
Ankara	Anadolu Duygusu	1921
Ankara	Anadolu Ticaret Gazetesi	1921
Ankara	Anadolu’da Kalem	1921
Ankara	Bozkurt	1921
Ankara	Türkiye Ziraat Bankası Mecmuası	1921-1922
Ankara	Piyâde Mecmuası	1921-1924
Ankara	Ana Türk Yurdu	1922
Ankara	Anavatan Mecmuası	1922
Ankara	Şarkın Sesi	1922
Ankara	Tayyâre	1922-1923
Ankara	Millî Ordu	1923
Ankara	Tan	1923
Ankara	Muahedât Mecmuası	1923-1924
Ankara	Baytarî Mecmuası	1923-1928
Ankara	Ayın Tarihi	1923-1957
Ankara	Punar	1924
Ankara	Ziraat Vekâleti Mecmuası	1924 –1928
Ankara	Hayat	1924-1928
Ankara	Ticaret Vekâleti Mecmuası	1924-1928
Ankara	Ankara’da Dellâl	1925
Ankara	Tıbbî Sayfalar	1925
Ankara	Halk Yolu	1925-1926
Ankara	Anadolu’da Yeni Gün	1925-1928
Ankara	Demiryolları Mecmuası	1925-1928
Ankara	Aylık Mecmua	1926-1927
Ankara	Anadolu’da Peyâm-ı Sabah	1926-1928
Ankara	Köy	1926-1928

Ankara	Divan-ı Muhâsebât Mecmuası	1926-1930
Ankara	Ankara Gazetesi	1927
Ankara	Anadolu Tıp Mecmuası	1927- 1928
Ankara	Anadolu Terbiye Mecmuası	1927-1928
Ankara	Gençlik	1928
Ankara	Hâkimiyet-i Milliye	1928
Ankara	Halk Bilgisi Mecmuası	1928
Ankara	Mehtap	1928
Ankara	Muhzirler Mecmuası	1926
Antakya	Antakya (Antioche)	1927
Antakya	Antakiyye	1928
Antakya	Yeni Mecmua	1929
Antalya	Antalya'da Anadolu	1920
Antalya	Doğu	1922
Antalya	Antalya	1923-1926
Antalya	Yeni Türkiye	1926-1928
Antalya	Ticaret Mecmuası	1927
Ardahan	Yeşil Yuva	1923
Artvin	Yeşil Yuva	1922
Bafra	Bafra'da Tenvir-i Efkâr	1926
Balıkesir	Balıkesir	1886-1888
Balıkesir	Çağlayan	1914-1926
Balıkesir	Dilek	1918-1919
Balıkesir	Doğru Söz	1919
Balıkesir	Irmak	1919-1920
Balıkesir	İrşat	1920-1922
Balıkesir	İzmir'e Doğru	1920-1922
Balıkesir	Karesi (1)	1922-1924
Balıkesir	Karesi (2)	1923
Balıkesir	Karesi (3)	1925-1926
Balıkesir	Ses	1926-1968
Balıkesir	Türk Dili	1927-1940
Balıkesir	Zafer-i Millî	1928
Bartın	Bartın	1924-1928
Bilecik	Bilecik	1927?
Bolu	Altın Yaprak	1913-1928
Bolu	Bolu	1919
Bolu	Dertli	1920
Bolu	Gamlı	1921
Bolu	Millî Gaye	1922-1923

Bolu	Türkoğlu	1925
Bolu	Yeşil Yaprak	1925-1926
Bursa	Âlem-i Mûsikî	1875-1876
Bursa	Arkadaş	1886-1925
Bursa	Asrî Çiftçi	1887-1891
Bursa	Bârîka-i İrşâd	1888-1904
Bursa	Bursa	1896
Bursa	Bursa Mecmuası	1908
Bursa	Bursa Sergisi	1909
Bursa	Çocuk Gazetesi	1909?
Bursa	Ertuğrul	1910-1925
Bursa	Fevâid	1912
Bursa	Genç Müslüman	1913
Bursa	Hakikat	1916-1920
Bursa	Hukuk-ı İbad	1919
Bursa	Hüdavendigâr	1919
Bursa	İntibah	1919
Bursa	Kafkas	1920
Bursa	Kardeş	1921
Bursa	Kevkep	1921
Bursa	Kurtuluş Yolları	1921
Bursa	Lane	1922
Bursa	Millet Yolu	1922
Bursa	Nilüfer	1922-1925
Bursa	Yeni Bursa	1923
Bursa	Yeni Fikir	1925-1928
Bursa	Yoldaş	1926-1928
Bursa	Yurt	1927-1929
Çanakkale	Yeni Adım	1923
Çanakkale	Çanakkale Muallimler Birliği	1925
Çankırı	Necat	1925-1926
Çarşamba	Güneş	1924
Çorum	Hâle	1922
Daday (Kastamonu)	Nâzikter	1919-1926
Denizli	Altın Söz	1928
Denizli	Saz	1928
Diyarbakır	Diyarbakır	1869
Diyarbakır	Âmid-i Sevdâ	1909
Diyarbakır	Mücahit	1909
Diyarbakır	Peyman	1909
Diyarbakır	Kevkeb Medinho (Şark Yıldızı)	1911

Diyarbakır	Dicle	1911-1913
Diyarbakır	Diyarbakır'de Dicle	1913
Diyarbakır	Şifuro (Borazan)	1913
Diyarbakır	Küçük Mecmua	1922-1923
Diyarbakır	Yeni Hilâl	1924
Diyarbakır	Yeni Dicle	1925
Diyarbakır	Halk Sesi	1927
Diyarbakır	Gençler Evi	1941
Edirne	Teşvik	1877
Edirne	Şûle-i Maârif	1886
Edirne	Yeni Edirne	1908-1928
Edirne	Vatan	1910
Edirne	Zelzele	1911
Edirne	Trakya-Paşaili (Paşaili)	1918-1919
Edirne	Temîn	1921
Edirne	Trakya Bilgi Demeti	1923
Elazığ	Ma'muretü'l-Azîz	1883-1914
Elazığ	Satvet-i Milliye	1922
Erzurum	Envâr-ı Şarkıyye	1866
Erzurum	Hâdikatü'l-Ahrar	1908
Erzurum	Bingöl	1910
Erzurum	Sadâ-yı Şark	1911-1913
Erzurum	Fârık	1912
Erzurum	Mektep Duyguları	1913
Erzurum	Albayrak	1913-1921
Erzurum	Özdilek	1923-1926
Erzurum	Muallimler Birliği	1924
Erzurum	Bizim Gazata	1926
Erzurum	Türk Çocuğu	1926
Erzurum	Kar Yuvası	1927
Erzurum	Şen Yayla	1927
Eskişehir	Hakikat	1896-1897
Eskişehir	Eskişehir	1910-1911
Eskişehir	Karacahisar	1917-1918
Eskişehir	Ferda	1918
Eskişehir	Ahrar	1919
Eskişehir	İmdat	1919
Eskişehir	Millet	1919
Eskişehir	Azmü'l-Emel	1920
Eskişehir	Eskişehir	1920
Eskişehir	Kaval	1920

Eskişehir	Kurultay	1920
Eskişehir	Yeni Dünya	1920
Eskişehir	Hava Mecmuası	1922-1957
Eskişehir	Resmî Eskişehir	1925
Eskişehir	Avukat Mecmuası	1927-1935
Gaziantep	Ayıntap	1872
Gaziantep	Rehnüma	1908
Gaziantep	Genç	1913
Gaziantep	Ahâli	1915
Gaziantep	Antep Haberleri	1918
Gaziantep	Gazisancak	1924
Gaziantep	Halk Dili	1924
Gaziantep	Havadis	1925
Giresun	Giresun Gazetesi	1910
Giresun	Giresun’da Maârif	1910
Giresun	Karadeniz Gazetesi	1910
Giresun	Kavlak	1912
Giresun	Işık Gazetesi (Giresun’da Işık)	1918-1927
Giresun	Gedikkaya Gazetesi	1920
Giresun	Yeni Giresun	1920
Giresun	Genç Mektepliler	1924
Giresun	Yeni Yol	1924
Giresun	Şen Yuva	1924-1925
Giresun	Yeşil Giresun	1925
Giresun	İzler	1925-1927
Giresun	Hakikat Gazetesi	1926
Giresun	Hâdim-i Millet	1928
Gümüşhane	İlk Adım Mecmûası	1924
Hassa (Hatay)	Altınöz	1920
Isparta	Isparta	1923-1928
İnebolu	Güzel İnebolu	1921
İskenderun	Vahdet	1928-1938
İskilip	Kurtuluş Yolu	1926-1928
İzmir	Aydın	1869
İzmir	Devir	1872
İzmir	Kara Sinân	1875-1876
İzmir	İzmir	1877-1878
İzmir	Nevruz	1884
İzmir	Tulu	1884
İzmir	Hizmet	1885-1933

İzmir	İtila	1886
İzmir	Feyz	1888-1890
İzmir	Üstad	1889
İzmir	Âhenk	1893-1928
İzmir	Osmanlı Terakki-i Ziraati	1894-1895
İzmir	Terakki	1896-1897
İzmir	İzmir	1896-1907
İzmir	Şule-i Edep	1897
İzmir	Yevmî İzmir	1897
İzmir	Meserret	1897-1914?
İzmir	Muktebes	1898-1900
İzmir	Edebî İzmir	1907
İzmir	Haftalık İzmir	1907-1908
İzmir	İzmir (Usbuî İzmir, Haftalık İzmir, Haftalık Serbest İzmir)	1907-1908
İzmir	Osmanlı Ziraat ve Ticaret Gazetesi	1907-1913
İzmir	11 Temmuz	1908
İzmir	Ebûlhüda'nın Cinayetleri	1908
İzmir	Ferda-yı Temmuz	1908
İzmir	Haftalık Serbest İzmir Mecmuası	1908
İzmir	Hıfzısıhha	1908
İzmir	İstikbal	1908
İzmir	Kukuruk	1908
İzmir	Maşrik-ı Hürriyet	1908
İzmir	Nevzâd-ı Vatan	1908
İzmir	Sedat	1908
İzmir	Edep Yahu	1908-1909
İzmir	Gâve	1908-1909
İzmir	Gencine-i Edep	1908-1909
İzmir	İbiş	1908-1909
İzmir	Musavver Emel	1908-1909
İzmir	Serbest İzmir	1908-1909
İzmir	Celâlî (Osmanlı)	1908-1910
İzmir	İttihat	1908-1911
İzmir	Mizân'ül Hukuk	1908-1911
İzmir	Köylü	1908-1922
İzmir	Dellal	1909
İzmir	Haftalık Musavver Emel	1909
İzmir	İmtiyâz	1909
İzmir	Muharrir	1909
İzmir	Neşter	1909
İzmir	Sağdıç	1909

İzmir	Yeni Vatan	1909
İzmir	Feryat	1909-1910
İzmir	Çapkın	1909-1912
İzmir	Çiftçi Takvimi	1910
İzmir	İğne	1910
İzmir	Tokmak	1910
İzmir	Yıldırım	1910
İzmir	Osmanlı	1910-1911
İzmir	Aydın Vilâyeti Ziraat Cemiyeti Gazetesi	1911
İzmir	Gençlik	1911
İzmir	Alsancak	1911-1913
İzmir	Anadolu	1911-1954
İzmir	Müsavat	1912
İzmir	Talebe	1912
İzmir	Teşhir	1912
İzmir	İbret	1913
İzmir	Tan	1913-1914
İzmir	Türk Çocuğu	1913-1914
İzmir	Yeni Hayat (Yeni Lisan Müdafii)	1913-1914
İzmir	Hıyâbân	1914
İzmir	İlhâm	1914
İzmir	Musavver Mehâsin	1914
İzmir	El Mirsad	1914-1915
İzmir	Muallim	1916-1918
İzmir	Zeybek	1918
İzmir	Hukuk-ı Beşer	1918-1919
İzmir	Musavver Mehâsin	1918-1919
İzmir	Islahat	1918-1922
İzmir	Duygu	1919
İzmir	Efe	1919
İzmir	Halka Doğru Mecmuası	1919
İzmir	Sulh ve Selâmet	1919
İzmir	Yeni İzmir	1919
İzmir	Zülâl	1919
İzmir	Medeniyet	1919-1921
İzmir	Şark	1919-1923
İzmir	Sada-yı Hak	1919-1924
İzmir	Bahçe	1920
İzmir	İzmir Tıp Mecmuası	1920
İzmir	Şaka	1920

İzmir	Akdeniz	1922
İzmir	Dil Hayat	1922
İzmir	Edebî Mizahî Kahkaha	1922
İzmir	Edebî Şark	1922
İzmir	Kahkaha	1922
İzmir	Yıldız	1922
İzmir	Yeni Turan	1922-1924
İzmir	Ticaret Gazetesi	1922-1928
İzmir	Cumartesi	1923
İzmir	Haftalık İzmir	1923
İzmir	Halk	1923
İzmir	Havhav	1923
İzmir	Hilâl	1923
İzmir	Türk Gençleri Mecmuası	1923
İzmir	Türk Sesi	1923-1924
İzmir	Yeni Yol	1923-1926
İzmir	Cingöz	1924
İzmir	İmdat	1924
İzmir	İzmir İdman Mecmuası	1924
İzmir	Leylek	1924
İzmir	Tayyare	1924
İzmir	Yeni Asır	1924
İzmir	Yeni İbiş	1924
İzmir	Ziraat ve Ticaret Gazetesi	1924
İzmir	Ahali	1924-1925
İzmir	Resimli Yurt	1924-1925
İzmir	Türk İli	1924-1926
İzmir	Sihhî Cîdâl	1924-1927
İzmir	Yeni İzmir	1925
İzmir	Yanık Yurt	1925-1926
İzmir	Yeni Gün	1925-1926
İzmir	Belediye Mecmuası	1926
İzmir	Haftalık Resimli İzmir Mecmuası	1926
İzmir	Havadis	1926
İzmir	Son Havadis	1926
İzmir	Çifteçi	1926-1927
İzmir	İzmir Ticaret ve Sanayi Odası Mecmuası	1926-1928
İzmir	Doğru Ses	1927
İzmir	İzmir 9 Eylül Sergisi	1927
İzmir	Kaynana	1927

İzmir	Memleket Gazetesi	1927
İzmir	Resmi İzmir Borsa Gazetesi	1927
İzmir	Çocuk Yıldızı	1927-1928
İzmir	Hakikat	1927-1928
İzmir	İzmir	1927-1928
İzmir	İzmir Ticaret ve Sanayi Odası Mecmuası	1927-1937
İzmir	Fikirler	1927-1950
İzmir	Arkadaş	1928
İzmir	Dokuz Eylül	1928
İzmir	Haftalık Bakkaliye Gazetesi	1928
İzmit	Müsavat	1918-1919
İzmit	Kocaeli	1924
İzmit	Hür Fikir	1924-1928
İzmit	Türk Yolu	1926
Kastamonu	Kastamonu	1882-1938
Kastamonu	Koroğlu	1907-1915
Kastamonu	Serbaz	1911
Kastamonu	Zafer	1911-1912
Kastamonu	Gençlik	1921
Kastamonu	Doğu	1922
Kastamonu	Birlik	1925
Kastamonu	Şampiyon	1927
Kastamonu	Çalçene	1927-1928
Kastamonu	Tosya’da Dilek	1927-1928
Kayseri	Erciyes	1910
Kayseri	Adana’ya Doğru	1919
Kayseri	Anadolu’da Yeni Gün	1921
Kayseri	Sebilürreşât	1922
Kayseri	Anadolu’da Ortodoksluk Sadası	1922-1923
Kayseri	Misâk	1923-1925
Kırkkilise (Kırklareli)	İl Terbiye ve Tedrisât Mecmuası	1924
Kırkkilise (Kırklareli)	Trakya’da Yeni Işık	1925
Kırkkilise (Kırklareli)	Yeşilyurt	1925
Kırşehir	Dirlik	1927
Kilis	Kilis	1925
Konya	Konya	1868-1928
Konya	Anadolu	1908-1909

Konya	Hakem	1908-1910
Konya	Hak Yolu	1909
Konya	Şems	1909
Konya	Maşrik-ı İrfan	1909-1911
Konya	Meram	1910
Konya	Babalık	1910-1929
Konya	Ufk-i Âti	1911
Konya	Türk Sözü	1911-1918
Konya	Şahap	1912
Konya	Rehber-i Konya	1913
Konya	Rehber	1913-1915
Konya	Öksüz Yurtları Mecmuası	1917
Konya	Ocak	1917-1918
Konya	Öğüt	1919-1922
Konya	Babalık Gazetesinin Haftalık Mizah İlave Nüshası	1922
Konya	Bârîka	1922
Konya	Halk	1922-1923
Konya	İş Ocağı	1924
Konya	Resimli Zaman	1925
Konya	Yeni Fikir	1925-1929
Konya	Işık Yolu	1927
Kütahya	Kütahya	1926-1928
Malaya	Malaya	1923
Manisa	Efe	1919
Manisa	Güzel Saruhan	1926
Manisa	İslâm ve Ulûm	1908-1909
Maraş	Âmâl-i Milliye	1920
Mersin	Bilgi Mecmuası	1928
Mersin	Doğru Söz	1922
Mersin	Mersin	1913
Mersin	Yeni Mersin	1928
Merzifon	Tecelli	1920
Muğla	Menteşe	1919
Muğla	Muğla'da Akyol	1925
Muğla	Muğla'da Halk	1927
Muğla	Yeşil Yuva	1925
Niğde	Müdafaa	1925
Niğde	İlk Adım	1926
Niğde	Güzel Mecmua	1928
Ordu	Osmanlı Ajansı	1914
Ordu	Güneş Gazetesi	1919-1927

Ordu	Bucak Gazetesi	1920
Ordu	Ordu Bucak Gazetesi	1920-1921
Ordu	Azîm	1922
Ordu	Güneş Mecmûası	1922
Ordu	Muvaffakiyyet-i Milliye	1923-1924
Ordu	Beyân-ı Hakikat	1924
Ordu	Tekâmül / Gürses	1925
Ordu	Tekâmül Gazetesi	1925
Ordu	Hâdim-i Cumhuriyet	1926
Ordu	Güzel Ordu	1927-1951
Rize	Yeni Ay Mecmûası	1926
Samsun	Vicdân Sesleri	1908
Samsun	Doğru Sada ve Vicdan Sesleri	1908-1914
Samsun	Aks-i Sadâ	1908-1922
Samsun	Samsun Ticaret Odası Gazetesi	1910-1926
Samsun	Fırtına	1911
Samsun	Ahâli	1919
Samsun	Lâle	1919
Samsun	Piyasa	1919
Samsun	Hilâl	1920
Samsun	Hayat	1921
Samsun	Samsun’da Hilâl	1921-1922
Samsun	Mektepli	1922
Samsun	Samsun’da Şark Yıldızı	1923
Samsun	Şark Yıldızı	1923
Samsun	Yeni Mektep	1923
Samsun	Haber	1924
Samsun	Nûr	1924
Samsun	Türkiye Pul ve Kartpostal Mübadele Mecmuası /Turquie-Echange Le Premier Magazine Dechange De Loriend	1925
Samsun	Samsun	1925-1927
Samsun	Alev	1928
Samsun	Duygu-Dilek (?)	1928
Sarıkamış	Varlık	1921-1928
Sarıkamış	Şark Cephesi Tıp Mecmuası	1922
Silifke	Taşili	1924-1928
Silifke	Silifke’de Göksu	1928
Sinop	Sinop	1920-1922
Sinop	Güzel Yurt	1924

Sinop	Solgun Çiçekler	1924
Sinop	Türk Bahçesi	1924
Sivas	Sivas	1879-1927
Sivas	Vicdan	1908
Sivas	Kızılırmak	1912-1926
Sivas	Gençler Derneği	1914
Sivas	İrâde-i Milliye	1919-1921
Sivas	Gaye-i Milliye	1921
Sivas	Mücâhede-i Milliye	1921
Sivas	Dilek	1922
Sivas	Özdilek (Dilek)	1923
Sivas	Birlik	1923-1924
Sivas	Duygu ve Düşünce	1927-1928
Siverek	Altın Işık	1925
Siverek	İrfan	1926
Söke	Işık	1914
Tarsus	Tarsus	1919-1927
Tekirdağ	Tekirdağ	1925-
Tekirdağ	Köylü Dili	1925
Tekirdağ	Resmî Tekirdağ	1927-1928
Trabzon	Trabzon Gazetesi (İlk Gazete)	1869
Trabzon	Saâdet Gazetesi	1906
Trabzon	Bahr-i Siyâh	1908
Trabzon	Pulat-hâne Gazetesi	1908
Trabzon	Trabzon'da Meşveret	1908
Trabzon	Feyz	1908-1909
Trabzon	Haber Anası Gazetesi	1909
Trabzon	İnkılâp Gazetesi	1909
Trabzon	Lâzım Gazetesi	1909
Trabzon	Şebâp Gazetesi	1909
Trabzon	Tahsîl Gazetesi	1909
Trabzon	Temkin Gazetesi	1909
Trabzon	Trabzon'da Ahbâp Gazetesi	1909
Trabzon	Kehkeşân	1909-1910
Trabzon	Envâr-ı Vicdan	1909-1912
Trabzon	İkbâl	1909-1919
Trabzon	Hakîm Gazetesi	1910
Trabzon	Târîk Gazetesi	1910
Trabzon	Afacan	1911
Trabzon	Cadaloz	1911
Trabzon	Kaygu	1918
Trabzon	Selâmet	1918

Trabzon	Yeşil Yurt	1918
Trabzon	İstikbâl	1918-1923
Trabzon	Hür Mecmûa	1919
Trabzon	İğne Mecmûası	1919
Trabzon	Nûr Mecmûası	1919
Trabzon	Hekim	1919-1921
Trabzon	Eş	1920
Trabzon	Fecir	1921
Trabzon	Genç Anadolu	1921-1922
Trabzon	Düşünceler	1922
Trabzon	Güzel Trabzon Gazetesi	1922
Trabzon	Hak Gazetesi	1922
Trabzon	Kahkaha	1922
Trabzon	Yeni Mektep Mecmûası	1922
Trabzon	Zafer	1922
Trabzon	Gençlik	1923
Trabzon	Halk Gazetesi	1923
Trabzon	Tilki Mecmûası	1923
Trabzon	Genç Fikirler	1924
Trabzon	Zühâl	1924
Trabzon	Deve Kuşu	1925
Trabzon	Diken	1925
Trabzon	Mihrâk	1925
Trabzon	Sivrisinek Gazetesi	1925
Trabzon	Yeni Terbiye Mecmûası	1925
Trabzon	Çalıkuşu	1926
Trabzon	Piyasa Gazetesi	1926
Trabzon	Trabzon Muallimler Birliği Mecmûası	1926
Trabzon	Özdilek Mecmûası	1927
Trabzon	Trabzon Ticaret Gazetesi	1927
Trabzon	Özdilek	1927-1928
Trabzon	İktisat Gazetesi	1928
Trabzon	Necm-i Âtî Mecmûası	1928
Van	Van	1893-1899
Yozgat	Yeni Yozgat	1921-1922
Zonguldak	Anadolu Ajansı	1921
Zonguldak	Zonguldak	1923-1928